

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Vazební věznice Praha – Pankrác**, se sídlem Soudní 988/1, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 18. 7. 2018 o přeřazení do prostupné skupiny vnitřní diference ve věznici s ostrahou, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2018, č. j. 10 A 139/2018 - 21,

t a k t o :

- I. Žalobci **se p ř i z n á v á** osvobození od soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti.
- II. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á**.
- III. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- IV. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Dne 5. 12. 2018 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena kasační stížnost žalobce (dále též „stěžovatel“) proti v záhlaví označenému usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Tímto usnesením městský soud odmítl pro opožděnost stěžovatelu žalobu proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 18. 7. 2018, kterým byl žalobce podle § 39 odst. 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, přeřazen z II. prostupné skupiny vnitřní diference do skupiny III. Městský

soud shledal, že z žalobou napadeného rozhodnutí ředitele žalované je patrné, že žalobce podpisem stvrdil převzetí tohoto rozhodnutí dne 19. 7. 2018. Poslední den dvouměsíční lhůty pro podání žaloby tak připadl na středu 19. 9. 2018 (pracovní den). Žaloba byla datována dne 3. 10. 2018, přičemž následujícího dne, tj. 4. 10. 2018, byla odeslána soudu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Městský soud proto uzavřel, že žaloba byla podána opožděně, a to o více než o dva týdny.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[2] V nyní projednávané věci se stěžovatel domáhá toho, aby Nejvyšší správní soud vydal rozhodnutí, kterým se usnesení městského soudu „*mění tak, že se žaloba neodmítá*“. Uvedl, že nepřevzal rozhodnutí ze strany žalované i přes písemné urgence v listinné podobě, proto nelze běh promlčecí lhůty odvíjet od oznámení, ale až od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

[3] Stěžovatel ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost je nedůvodná. Napadené rozhodnutí ředitele věznice o přerazení do přístupné skupiny vnitřní diferenciaci ve věznici s ostrahou nepodléhá doručovací povinnosti, nýbrž pouze povinnosti oznamovací. Žalobci bylo rozhodnutí řádně oznámeno, což tento potvrdil svým podpisem.

III. K podmínkám řízení

[4] Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud jej proto vyzval k doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů.

[5] Stěžovatel této výzvě vyhověl a soudu zaslal vyplněný formulář o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Vyplyvá z něj, že stěžovatel se v současné době nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Nemá žádné příjmy s výjimkou invalidního důchodu ve výši 6.700 Kč měsíčně. Vlastní 1/3 blíže nespecifikované bytové jednotky a zahrady v k. ú. Č. B., chalupu v k. ú. T. a pozemky. Stěžovatel rovněž poukázal na svůj nepříznivý zdravotní stav a na to, že jsou proti němu vedeny exekuce. Jeho měsíční výdaje v souvislosti v rámci výkonu trestu odnětí svobody činí 1.500 Kč. Stěžovatel je dále povinen měsíčně platit výživné na tři dcery v celkové výši 30.000 Kč.

[6] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*

[7] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že osobní, majetkové a výdělkové poměry stěžovatele odůvodňují plné osvobození od soudních poplatků ve smyslu citovaného § 36 odst. 3 s. ř. s.

[8] Vzal přitom v úvahu především to, že se stěžovatel nachází dlouhodobě ve výkonu trestu odnětí svobody, nemá s výjimkou invalidního důchodu žádné příjmy a je povinen platit vysoké výživné na své tři děti. Přestože z informací poskytnutých stěžovatelem plyne, že je vlastníkem bytové jednotky, pozemků a objektu k rekreaci, z čehož lze také usuzovat na jeho majetkové poměry, jakož i na prostředky, jimiž disponuje, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu

v usnesení ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 - 95, již dříve vyslovil, že „[p]rohlášení žadatele o vlastnictví nemovitosti však samo o sobě ještě není dostatečným podkladem pro závěr o schopnosti uhradit soudní poplatky. Znamenalo by to totiž, že prostředky k úhradě poplatku mohou být „prostřednictvím“ těchto nemovitostí získány. Tak tomu ovšem může být jen u osob, které nemovitosti vlastní za účelem obchodování s nimi, či za účelem jejich pronájmu. Plní-li však nemovitost účel nezbytného rodinného bydlení či rekreace, nelze po účastníku řízení spravedlivě žádat, aby zpeněžil či zastavil nemovitost kvůli zaplacení poplatku ve výši např. 2.000 Kč s tím, že v případě úspěchu ve sporu mu bude tato částka v rámci nákladů řízení přiznána. Zpeněžení i zadlužení konkrétní nemovitosti je navíc úkonem časově náročným, ve vztahu k výši soudního poplatku neadekvátním a zpeněžení pak i nevratným.“ V posuzovaném případě nadto stěžovatel je v dispozicích s tímto nemovitým majetkem s ohledem na výkon trestu odnětí svobody značně omezen.

[9] Nejvyšší správní soud také zohlednil, že v případě kasační stížnosti stěžovatele se nejedná o návrh, který zjevně nemůže být úspěšný. Na rozdíl od jiných řízení, která stěžovatel před správními soudy zahájil a ve kterých mu osvobození od soudních poplatků soudy nepřiznaly (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 89/2019 - 13), se projednávaná věc týká životní sféry stěžovatele. Rozhodnutí ředitele věznice o přeražení v rámci dostupných skupin vnitřní diferenciací, jehož přezkumu se stěžovatel v řízení před krajským soudem domáhal, má nepochybně na životní sféru stěžovatele přímý vliv. Nejvyšší správní soud proto v projednávané věci stěžovateli osvobození od soudních poplatků přiznal.

[10] Podle § 35 odst. 10 věta první s. ř. s. *navrhovatelí, u něbož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.*

[11] Pokud jde o návrh stěžovatele na ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ustanovení zástupce není k ochraně práv stěžovatele nezbytné. Stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které požaduje § 105 odst. 2 s. ř. s., a z kasační stížnosti je zcela zřejmé, čeho a z jakých důvodů se stěžovatel domáhá. Nejvyšší správní soud pro návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

IV. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Podle § 76 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, se na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád. Podle § 76 odst. 2 téhož zákona je rozhodnutí vydané podle tohoto zákona třeba oznámit osobě, jíž se týká; v případě, že zákon proti takovému rozhodnutí připouští stížnost, je třeba je písemně vyhotovit a takové osobě doručit. Podle § 76 odst. 3 téhož zákona se oznámení činí buď vyhlášením rozhodnutí v přítomnosti toho, jehož se týká, anebo doručením písemného vyhotovení takového rozhodnutí.

[15] Podle § 39 odst. 7 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, rozhoduje o zařazení a o změně zařazení odsouzeného do dostupné skupiny vnitřní diferenciací ředitel věznice nebo jeho zástupce na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1), zpravidla při hodnocení programu zacházení.

[16] V nyní projednávané věci se stěžovatel domáhá toho, aby Nejvyšší správní soud vydal rozhodnutí, kterým se usnesení městského soudu „*mění tak, že se žaloba neodmítá*“. Uvedl, že nepřevzal rozhodnutí žalované i přes písemné urgency v listinné podobě, proto nelze běh promlčecí lhůty odvíjet od oznámení, ale až od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

[17] Nejvyšší správní soud z obsahu spisového materiálu zjistil, že rozhodnutí ředitele žalované věznice bylo stěžovateli oznámeno dne 19. 7. 2018, což stěžovatel stvrdil svým podpisem. Podpis stěžovatele se nachází v závěru dokumentu s názvem „Přecházení do přístupné skupiny vnitřní diferenciací ve věznici s ostrahou“, které obsahuje údaje o stěžovateli, jeho aktuální umístění a zařazení, návrh skupiny, jméno navrhovatele, odůvodnění návrhu, doporučení odborné komise, odůvodnění doporučení, složení odborné komise a rozhodnutí ředitele věznice. Na konci tohoto dokumentu v sekci „Oznámení“ se nachází podpis stěžovatele s datem 19. 7. 2018. Stěžovatel se tedy s obsahem rozhodnutí a jeho důvody prokazatelně seznámil. Svědčí o tom nejen skutečnost, že ke svému podpisu připojil větu: „*Zásadně nesouhlasím!*“, ale zejména skutečnost, že obsah tohoto rozhodnutí a jeho důvody stěžovatel podrobně rekapituluje v žalobě.

[18] S ohledem na předeslané Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu